

หน่วยการเรียนรู้ที่

2

ดนตรีกับชีวิต

เวลา 7 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มฐ. ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ศ 2.1 ป.4/2 ระบุความสำคัญในการอนุรักษ์ ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี

ตัวชี้วัดปลายทาง

ศ 2.1 ป.4/1 บอกแหล่งที่มาและความสัมพันธ์ ของวิถีชีวิตไทยที่สะท้อนในดนตรี และเพลงท้องถิ่น

2. สาระการเรียนรู้

2.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตกับผลงานดนตรี
- 2) การอนุรักษ์วัฒนธรรมทางดนตรี

2.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ผลงานดนตรีพื้นเมืองถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากผู้คนที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของคนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ

ดนตรีไทยเป็นผลงานทางดนตรีที่บรรพบุรุษไทยได้คิดค้นและสร้างสรรค์มาตั้งแต่สมัยโบราณ ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ควรให้การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูด และการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง	1) มีวินัย 2) ใฝ่เรียนรู้ 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้

2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้ 1. จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ จัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว

3) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว

5. สมรรถนะประจำหน่วย

ร้องเพลงหรือเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง ที่สะท้อนวิถีชีวิตไทยอย่างสนุกสนาน และนำเสนอความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตกับผลงานดนตรี รวมถึงอนุรักษ์วัฒนธรรมทางดนตรี

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- 1) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ลักษณะของดนตรีพื้นเมือง
- 2) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง เครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ
- 3) ใบงานที่ 2.3 เรื่อง วงดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน
- 4) ใบงานที่ 2.4 เรื่อง คุณค่างานดนตรี
- 5) ใบงานที่ 2.5 เรื่อง การอนุรักษ์ดนตรีไทย

7. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีกับชีวิต	- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ประเมินตามสภาพจริง
แผนที่ 1 1) ระบุลักษณะของดนตรีในแต่ละภูมิภาคได้ (K)	- ตรวจใบงานที่ 2.1 ลักษณะของดนตรีพื้นเมือง	- ใบงานที่ 2.1 ลักษณะของดนตรีพื้นเมือง - ใบงานที่ 2.2 เครื่องดนตรีพื้นเมือง	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) เปรียบเทียบความแตกต่าง	- ตรวจใบงานที่ 2.2		- ร้อยละ 60

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ของดนตรีในแต่ละภูมิภาคได้ (S)	เครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ	ภาคเหนือ - ใบงานที่ 2.3 วงดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน	ผ่านเกณฑ์
3) แสดงความคิดเห็น ชื่นชมและยอมรับความแตกต่างของดนตรีต่างวัฒนธรรมได้ (K, A)	- ตรวจใบงานที่ 2.3 วงดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน		- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
4) การนำเสนอผลงาน/ผลการทำกิจกรรม	- ประเมินการนำเสนอผลงาน/ผลการทำกิจกรรม	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดีผ่านเกณฑ์
5) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- คุณภาพอยู่ในระดับดีผ่านเกณฑ์
6) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดีผ่านเกณฑ์
7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับดีผ่านเกณฑ์
8) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในการคิด	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดีผ่านเกณฑ์
แผนที่ 2			
1) นำเสนอกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง ที่สะท้อนวิถีชีวิตไทย โดยใช้ความรู้ เรื่องดนตรีพื้นเมือง (K, S)	- ตรวจใบงานที่ 2.4 เรื่อง คุณค่างานดนตรี	- แบบประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
2) พุดถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทยที่สะท้อนในดนตรีและเพลงท้องถิ่นได้ (K, S)		- แบบประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) แสดงความคิดเห็น ชื่นชมและบอกคุณค่าของการ	- ตรวจใบงานที่ 2.5 การอนุรักษ์ดนตรีไทย	- แบบประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
อนุรักษ์ดนตรีไทยได้ครบถ้วน และชัดเจน (S, A)			
4) การนำเสนอผลงาน/ผลการ ทำกิจกรรม	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน/ผลการทำ กิจกรรม	- แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
5) พฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
6) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน นำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่ เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการ ทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
8) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถ ในการสื่อสาร และ ความสามารถในการคิด	- แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- แผนฯ ที่ 1 : วิธีชีวิตกับเพลงท้องถิ่น เวลา 5 ชั่วโมง
กระบวนการเรียนรู้ : การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง “โมเดลซิปปา” (CIPPA Model)
- แผนฯ ที่ 2 : คุณค่างานดนตรี เวลา 2 ชั่วโมง
กระบวนการเรียนรู้ : การอภิปรายกลุ่มย่อย

(รวมเวลา 7 ชั่วโมง)

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีกับชีวิต ของ อจท.
- 2) แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีกับชีวิต
- 3) แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีกับชีวิต
- 4) บัตรภาพดนตรีพื้นเมือง
- 5) บัตรภาพวงดนตรีไทยและวงดนตรีพื้นเมือง
- 6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ลักษณะของดนตรีพื้นเมือง
- 7) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง เครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ
- 8) ใบงานที่ 2.3 เรื่อง วงดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน
- 9) ใบงานที่ 2.4 เรื่อง คุณค่างานดนตรี
- 10) ใบงานที่ 2.5 เรื่อง การอนุรักษ์ดนตรีไทย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) Aksorn On-Learn (<https://aksornon-learn.aksorn.com/>)
- 2) ห้องสมุด
- 3) ห้องเรียน

แบบทดสอบ ก่อนเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ดนตรีพื้นเมืองมีลักษณะอย่างไร
 - ก. มีการร้องเอื้อนเยอะ
 - ข. ใช้เครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์
 - ค. ใช้เทคนิคขั้นสูงในการบรรเลง
 - ง. จังหวะทำนองง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
2. เพลงเกี่ยวข้าว ใช้ร้องในโอกาสใด
 - ก. การลงแขก
 - ข. งานอวมงคล
 - ค. พิธีไหว้ครูโนรา
 - ง. ประเพณีชักพระ
3. วงกลองมอญใช้บรรเลงประกอบการแสดงใด
 - ก. การแสดงซอ
 - ข. ฟ้อนมอญเซิ้ง
 - ค. เซิ้งโปงลาง
 - ง. ร้องเงิ้ง
4. วงตมโหม่ง ใช้บรรเลงในโอกาสใด
 - ก. งานรื่นเริง
 - ข. งานอวมงคล
 - ค. บรรเลงทุกโอกาส
 - ง. ประกอบการแสดง
5. วงดนตรีชนิดใดใช้บรรเลงประกอบการแสดง
 - ก. วงร้องเงิ้ง
 - ข. วงตมโหม่ง
 - ค. วงเครื่องสาย
 - ง. วงปี่พาทย์นางหงส์
6. ใครช่วยส่งเสริมอนุรักษ์ดนตรีไทย
 - ก. ป่านฝึกเล่นกีตาร์
 - ข. เป็ดฝึกเล่นระนาด
 - ค. ปองฝึกฟังเพลงสากล
 - ง. ปอนฝึกวาดภาพวงดนตรี
7. เพราะเหตุใด เราจึงควรอนุรักษ์ดนตรีไทย
 - ก. เป็นสิ่งที่หาชมได้ยาก
 - ข. เป็นสิ่งที่ควรยกย่อง
 - ค. เป็นสิ่งที่ทำรายได้
 - ง. เป็นสิ่งที่มีคุณค่า
8. การไปชมนิทรรศการดนตรีไทย ควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. ถ่ายรูปกับวงดนตรีเป็นที่ระลึก
 - ข. ไปพูดคุยกับเพื่อนใหม่
 - ค. จัดบันทึกความรู้ต่างๆ
 - ง. วิจัยผลงานดนตรี
9. การไปชมนิทรรศการดนตรีไทย ได้ประโยชน์ข้อใด
 - ก. รู้จักเพื่อนใหม่มากขึ้น
 - ข. ได้รับการชมเชยจากครู
 - ค. ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น
 - ง. ได้รับความรู้เรื่องดนตรีไทย
10. การอนุรักษ์ดนตรีไทยทำได้โดยวิธีใด
 - ก. สะสมภาพเครื่องดนตรีไทย
 - ข. สะสมเครื่องดนตรีไทย
 - ค. ฝึกเขียนเนื้อเพลงไทย
 - ง. ฝึกเล่นดนตรีไทย

แบบทดสอบ ก่อนเรียน

เฉลย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ดนตรีพื้นเมืองมีลักษณะอย่างไร
 - ก. มีการร้องเอื้อนเยาะ
 - ข. ใช้เครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์
 - ค. ใช้เทคนิคขั้นสูงในการบรรเลง
 - ง. จังหวะทำนองง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
2. เพลงเกี่ยวข้าว ใช้ร้องในโอกาสใด
 - ก. การลงแขก
 - ข. งานอวมงคล
 - ค. พิธีไหว้ครูโนรา
 - ง. ประเพณีชักพระ
3. วงกลองมอญใช้บรรเลงประกอบการแสดงใด
 - ก. การแสดงซอ
 - ข. ฟ้อนมอญเซิ้ง
 - ค. เซิ้งโปงลาง
 - ง. ร้องเงิ้ง
4. วงตุ่มโหม่ง ใช้บรรเลงในโอกาสใด
 - ก. งานรื่นเริง
 - ข. งานอวมงคล
 - ค. บรรเลงทุกโอกาส
 - ง. ประกอบการแสดง
5. วงดนตรีชนิดใดใช้บรรเลงประกอบการแสดง
 - ก. วงร้องเงิ้ง
 - ข. วงตุ่มโหม่ง
 - ค. วงเครื่องสาย
 - ง. วงปี่พาทย์นางหงส์
6. ใครช่วยส่งเสริมอนุรักษ์ดนตรีไทย
 - ก. ป่านฝึกเล่นกีตาร์
 - ข. เป็ดฝึกเล่นระนาด
 - ค. ปองฝึกฟังเพลงสากล
 - ง. ปอนฝึกวาดภาพวงดนตรี
7. เพราะเหตุใด เราจึงควรอนุรักษ์ดนตรีไทย
 - ก. เป็นสิ่งที่หาชมได้ยาก
 - ข. เป็นสิ่งที่ควรยกย่อง
 - ค. เป็นสิ่งที่ทำรายได้
 - ง. เป็นสิ่งที่มีคุณค่า
8. การไปชมนิทรรศการดนตรีไทย ควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. ถ่ายรูปกับวงดนตรีเป็นที่ระลึก
 - ข. ไปพูดคุยกับเพื่อนใหม่
 - ค. จัดบันทึกความรู้ต่างๆ
 - ง. วิจัยผลงานดนตรี
9. การไปชมนิทรรศการดนตรีไทย ได้ประโยชน์ข้อใด
 - ก. รู้จักเพื่อนใหม่มากขึ้น
 - ข. ได้รับการชมเชยจากครู
 - ค. ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น
 - ง. ได้รับความรู้เรื่องดนตรีไทย
10. การอนุรักษ์ดนตรีไทยทำได้โดยวิธีใด
 - ก. สะสมภาพเครื่องดนตรีไทย
 - ข. สะสมเครื่องดนตรีไทย
 - ค. ฝึกเขียนเนื้อเพลงไทย
 - ง. ฝึกเล่นดนตรีไทย

เฉลย

1. ก. 2. ก. 3. ข. 4. ค. 5. ก. 6. ข. 7. ง. 8. ก. 9. ง. 10. ง.